

نقش سازمان‌های اطلاعاتی در سیاست خارجی قطر

www.ketab.ir
تألیف
زهرا زمردی

مؤسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات

بین‌المللی ابرار معاصر تهران

۱۴۰۰

سرشناسه	زمردی ارباجی، زهرا، ۱۳۶۷ -
عنوان و نام پدیدآور	نقش سازمان‌های اطلاعاتی در سیاست خارجی قطر/تألیف زهرا زمردی؛ نظارت و اجرا: مؤسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر، معاونت پژوهشی.
مشخصات نشر	تهران: مؤسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر تهران، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۱۷۵ ص: نمودار.
فروست	انتشارات مؤسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر تهران: ۵۵۷.
شابک	7-311-526-964-978:۶۵۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه: ص. [۱۶۷]-۱۷۲؛ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع	قطر -- روابط خارجی Qatar -- Foreign relations
موضوع	سازمان اطلاعاتی -- قطر Intelligence service -- Qatar
شناسه افزوده	مؤسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر تهران
شناسه افزوده	مؤسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر تهران. معاونت پژوهشی
شناسه افزوده	International Studies & Research Institute Abrar Moaser Tehran. Research Department
رده بندی کنگره	DS۲۴۷
رده بندی دیویی	۱۵۳/۶۳
شماره کتابشناسی ملی	۸۵۶۸۰۸۵

انتشارات مؤسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر تهران؛ ۵۵۷

تهران: صندوق پستی ۳۸۴۹ - ۱۵۸۷۵، تلفن: ۷ - ۸۸۷۵۶۲۰۳، نمابر: ۸۸۵۰۰۲۵۰

نشانی اینترنت: www.tisri.org پست الکترونیک: info@tisri.org

نقش سازمان‌های اطلاعاتی در سیاست خارجی قطر

نظارت و اجرا: مؤسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر تهران - معاونت پژوهشی

تألیف: زهرا زمردی

صفحه آرا: منصوره سعادت

چاپ نخست: آذر ماه ۱۴۰۰

شابک: ۷-۳۱۱-۵۲۶-۹۶۴-۹۷۸

شمارگان: ۱۰۰ نسخه

قیمت: ۶۵،۰۰۰ تومان

همه حقوق محفوظ است.

فهرست مطالب

مقدمه	۷
۱. چهارچوب مفهومی	۹
مقدمه	۹
۱-۱. مفهوم سازی اطلاعات	۱۰
۲-۱. کارکردهای سازمان های اطلاعاتی	۱۵
۱-۲-۱. جمع آوری و تحلیل اطلاعات	۱۶
۲-۲-۱. فعالیت های ضد جاسوسی و ضد اطلاعاتی	۱۹
۳-۲-۱. اقدام پنهان	۲۰
۳-۱. مأموریت های سازمان های اطلاعاتی و تصمیم گیری در سیاست خارجی دولت ها	۲۷
۴-۱. نقش سازمان های اطلاعاتی در دولت های کوچک و ذره	۲۹
۲. فرایند تصمیم گیری در سیاست خارجی قطر	۳۳
مقدمه	۳۳
۱-۲. ویژگی های کلان محیطی و جغرافیایی	۳۵
۱-۱-۲. جغرافیا و وسعت قطر	۳۶
۲-۱-۲. جمعیت قطر	۳۸
۳-۱-۲. منابع طبیعی قطر	۳۹
۴-۱-۲. ساخت دولت در قطر	۴۲
۲-۲. سیاست خارجی قطر در ادوار مختلف تاریخی	۴۶
۱-۲-۲. سیاست خارجی منغلانه قطر در عصر خلیفه بن حمد (۱۹۷۱-۱۹۹۵)	۴۶
۲-۲-۲. عصر نوین در سیاست خارجی قطر (۱۹۹۵-۲۰۱۰)	۵۸

مقدمه

دهه ۱۹۷۰ با خروج بریتانیا از منطقه خلیج فارس دولت کوچک قطر به استقلال رسید. در دوران پساستقلال برحسب شرایط داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی، شیخ خلیفه بن حمد سیاست خارجی منفعلانه و دنباله‌رو از دیگر دولت‌های حاشیه خلیج فارس به‌ویژه عربستان سعودی را اتخاذ کرد. به‌تبع سیاست خارجی منفعلانه خلیفه بن حمد در طول دهه‌های ۱۹۷۰ و ۱۹۸۰، دستگاه اطلاعاتی قطر نیز عملکردی منفعلانه، دنباله‌رو و تدافعی داشت؛ به‌طوری‌که نقش و کارکرد سرویس اطلاعاتی این کشور به مقابله با تهدیدات داخلی و البته از اواخر دهه ۱۹۸۰ مقابله با تهدید نفوذ ایران در قطر خلاصه می‌شد.

در سال ۱۹۹۵، با کودتایی علیه پدر، شیخ حمد بن خلیفه به قدرت رسید. پژوهشگران امیر حمد بن خلیفه به همراه نخست‌وزیر و وزیر خارجه‌اش شیخ حمد بن جاسم را معمار سیاست خارجی نوین قطر می‌دانند؛ سیاست خارجی‌ای که نه تنها دوحه را از دولتی بی‌نام‌ونشان که گویا تنها شاخصه‌اش بود، به دولتی برند با قدرتی نرم‌آبدل کرد، بلکه با شروع خیزش‌های عربی و آغاز ناآرامی‌ها در منطقه غرب آسیا، قطر به دولتی نقش‌آفرین و کنشگر در جهت دادن به تحولات تبدیل شد. به‌بیان دیگر، زمانی که قدرت‌های منطقه‌ای یکی پس از دیگری از قدرت کنار می‌رفتند و یا با حیرت و نگرانی تحولات را نظاره می‌کردند، دوحه درصدد برآمد به تحولات منطقه‌ای در راستای اهداف جاه‌طلبانه و منافع ملی خود جهت دهد.